

83

Na osnovu člana 35. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s Uredom za veterinarstvo Bosne i Hercegovine i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 25. sjednici, održanoj 29. oktobra 2012. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O SLUŽBENIM KONTROLAMA KOJE SE PROVODE RADI VERIFIKACIJE POSTUPANJA U SKLADU S ODREDBAMA PROPISA O HRANI I HRANI ZA ŽIVOTINJE TE PROPISA O ZDRAVLJU I DOBROBITI ŽIVOTINJA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet i obim)

- (1) Ovim pravilnikom propisuju se opća pravila o provođenju službenih kontrola kako bi se potvrdila usklađenost s propisima čiji je cilj da:
 - a) spriječe, eliminiraju ili smanje nivo rizika po ljude i životinje na prihvatljive nivoe, bilo direktno, bilo putem okoliša; i
 - b) osiguraju poštivanje dobrih trgovinskih odnosa u oblasti hrane i hrane za životinje i zaštite interese potrošača, uključujući i deklariranje hrane i hrane za životinje, kao i druge vrste informacija za potrošače.
- (2) Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na službene kontrole za utvrđivanje usklađenosti s propisima koji se odnose na organizaciju zajedničkog tržišta poljoprivrednih proizvoda.
- (3) Ovaj pravilnik ne isključuje primjenu posebnih propisa iz oblasti službenih kontrola.
- (4) Provođenje službenih kontrola, prema ovom pravilniku, ne utiče na osnovnu pravnu odgovornost subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje kako bi sigurnost hrane i hrane za životinje bila zagarantirana kako je definirano Zakonom o hrani, kao ni svaku građansku ili krivičnu odgovornost koja može nastati kao rezultat kršenja njihovih obaveza.

Član 2. (Definicije)

- (1) U svrhu ovog pravilnika, primjenju se definicije koje su navedene u čl. 2. i 3. Zakona o hrani i definicije navedene u Pravilniku o higijeni hrane VM broj 234/12 od 29 oktobra 2012. godine.
- (2) Također se primjenjuju sljedeće definicije:
 - a) **službena kontrola** je svaki oblik kontrole koju provode nadležni organi s ciljem provjere pridržavanja propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja;
 - b) **verifikacija** je provjeravanje, putem pregleda i razmatranja objektivnih dokaza, da li su navedeni zahtjevi ispunjeni;
 - c) **propisi o hrani za životinje** su propisi kojima se općenito uređuje oblast hrane za životinje, naročito oblast sigurnosti hrane za životinje; njima su obuhvaćene sve faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane za životinje, kao i upotreba hrane za životinje;
 - d) **nadležni organi** za provođenje ovog pravilnika u skladu sa svojim definiranim nadležnostima su:
 - 1) Za subjekte u poslovanju sa ostalom hranom:
 - Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija),
 - nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt) odgovorni za prehrambeni sektor i provođenje zdravstvenog nadzora nad proizvodnjom i prometom hrane koja nije životinjskog porijekla;
 - 2) Za subjekte u poslovanju s hranom životinjskog porijekla nadležni organi su:
 - Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine
 - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
 - Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta definirani Zakonom o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00), Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 42/08 i 06/12) i Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) u slučaju Brčko Distrikta;
 - 3) Nadležni inspekcijski organi definirani Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05), Zakonom o inspekcijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 74/10), Zakonom o inspekcijama Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 24/08 i 25/08).
 - e) **kontrolni organ** je nezavisna treća strana kojoj su nadležni organi dodijelili određene zadatke koji se tiču kontrole;
 - f) **revizija (engl. audit)** je sistematsko i nezavisno ispitivanje kako bi se utvrdilo da li su aktivnosti i rezultati, koji proizilaze iz tih aktivnosti, u skladu s planiranim aktivnostima i da li su te aktivnosti

- primjene efikasne i da li su odgovarajuće za ispunjenje ciljeva;
- g) **inspekcija** je pregled hrane i hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, kako bi se verificiralo da su zadovoljeni uslovi propisa o hrani i hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja;
 - h) **plan praćenja (monitoring)** je provođenje niza planiranih posmatranja ili mjera kako bi se ostvario uvid u pravilnu primjenu propisa o hrani i hrani za životinje i propisa o zdravlju i dobrobiti životinja;
 - i) **nadzor** je pažljivo posmatranje jednog ili više poslova s hranom ili hranom za životinje, subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ili njihovih aktivnosti;
 - j) **neusklađenost** znači nepostupanje u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te s propisima o zaštiti zdravlja i dobrobiti životinja;
 - k) **uzimanje uzoraka za analizu** je uzimanje hrane ili hrane za životinje ili bilo koje druge materije (uključujući i one iz prirodnog okruženja) koje su važne za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane ili hrane za životinje ili za zdravlje životinja, kako bi se analizom verificirala usklađenost s propisima o hrani za životinje ili propisima o hrani ili propisima o zdravlju životinje;
 - l) **službena certifikacija** je procedura po kojoj nadležni organ ili kontrolni organi koji su za to ovlašteni osiguravaju potvrde o usklađenosti u pisanoj, elektronskoj ili nekoj drugoj sličnoj formi;
 - m) **službeno zadržavanje** je procedura kojom nadležni organ osigurava da se hrana ili hrana za životinje ne pomjera, neovlašteno ne mijenja u iščekivanju odluke o njenoj destinaciji; ono uključuje skladištenje od strane subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje u skladu s uputstvima nadležnog organa;
 - n) **ekvivalentnost** je mogućnost različitih sistema ili mjera za postizanje istih ciljeva; a **ekvivalentan** označava različite sisteme ili mjere putem kojih su u mogućnosti da ostvare iste ciljeve;
 - o) **uvoz** je puštanje u slobodni promet hrane i hrane za životinje ili namjera puštanja u slobodni promet hrane i hrane za životinje, u skladu s članom 76. Zakona o carinskoj politici ("Službeni glasnik BiH", broj 57/04);
 - p) **unošenje** znači uvoz kako je definirano u tački o) ovog člana i stavljanje na tržište roba u skladu sa carinskim postupcima iz člana 4. stav (16) tač. od b) do f) Zakona o carinskoj politici ("Službeni glasnik BiH", broj 57/04), s namjenom njihovog uvoza ili skladištenja u slobodnim carinskim zonama, carinskim skladištima;
 - r) **provjera dokumentacije** je kontrola dokumenata vezanih za promet robe i, po potrebi, kontrola pratećih dokumenata kako se to zahtijeva propisima o hrani i hrani za životinje;
 - s) **utvrđivanje identiteta pošiljke** je vizuelna provjera kako bi se utvrdilo da li su certifikati ili drugi dokumenti koji idu uz pošiljku, u skladu s deklaracijom i sadržajem pošiljke;
 - t) **fizička provjera** znači provjeru same hrane i hrane za životinje što može uključiti i provjeru na prijevoznim sredstvima, provjeru pakovanja, deklaracija i temperature, uzorkovanja radi analiza i laboratorijskih ispitivanja i ostale vrste provjera koje

su potrebne kako bi se potvrdila usklađenost s propisima o hrani i hrani za životinje;

- u) **plan kontrole** podrazumijeva plan koji donosi nadležni organ koji sadrži opće informacije o strukturi i organizaciji njegovih sistema službene kontrole.

DIO DRUGI – POSEBNE ODREDBE POGLAVLJE I. OPĆE OBAVEZE

Član 3.

(Opće obaveze koje se odnose na organizaciju službenih kontrola)

- (1) Službene kontrole provode se redovno na osnovu procjene rizika s odgovarajućom učestalošću, kako bi se postigli ciljevi ovog pravilnika, uzimajući u obzir:
 - a) identificirane rizike povezane sa životinjama, hranom ili hranom za životinje, poslovanje s hranom ili hranom za životinje, upotrebom hrane ili hrane za životinje ili bilo kojim procesom, materijalom, materijom, aktivnosti ili postupkom koji mogu uticati na sigurnost hrane ili hrane za životinje, na zdravlje ili dobrobit životinja;
 - b) dokumentaciju o prethodnom radu subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje koja se odnosi na usklađenost s propisima o hrani ili hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja;
 - c) pouzdanost svih samostalnih provjera koje su već izvršene; i
 - d) bilo kakve informacije koje mogu ukazati na neusklađenost.
- (2) Službene kontrole provode se bez prethodne najave, osim u slučajevima kada se provodi revizija kada je potrebno prethodno obavijestiti subjekte u poslovanju s hranom ili hranom za životinje. Službene kontrole također se mogu provoditi na *ad hoc* osnovi.
- (3) Službene kontrole moraju se provoditi u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane ili hrane za životinje, životinja ili proizvoda životinjskog porijekla. Službene kontrole u svrhu postizanja ciljeva ovog pravilnika moraju uključiti kontrolu poslovanja s hranom i hranom za životinje, upotrebe i skladištenja hrane i hrane za životinje, bilo kojeg procesa, materijala, materija, aktivnosti ili postupaka, uključujući i transport hrane ili hrane za životinje i živih životinja.
- (4) Službene kontrole provode se sa istom pažnjom, pri izvozu, stavljanju na tržište unutar države, kao i pri unošenju iz drugih država na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (5) Nadležni inspeksijski organ može prilikom uvoza nediskriminirajućim pregledom utvrditi zadovoljava li hrana i hrana za životinje propise o hrani i hrani za životinje u Bosni i Hercegovini. U razmjerama u kojima je to strogo neophodno za organizaciju službene kontrole, nadležni organ može zatražiti od uvoznika da prijavi dolazak takve robe.
- (6) Ako se za vrijeme provjere na mjestu odredišta ili za vrijeme skladištenja ili prijevoza ustanovi nepridržavanje, preduzimaju se odgovarajuće mjere koje mogu uključivati i vraćanje pošiljke u državu porijekla.

POGLAVLJE II. NADLEŽNI ORGANI

Član 4.

(Nadležni inspeksijski organi i operativni kriteriji)

- (1) Službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti i higijene hrane provode:
 - a) na nivou primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti;

- hrane životinjskog porijekla, veterinarska inspekcija,
 - hrane biljnog porijekla, poljoprivredna inspekcija,
 - b) u proizvodnji i preradi:
 - hrane životinjskog porijekla, veterinarska inspekcija,
 - ostale hrane, sanitarna inspekcija, odnosno inspekcija za hranu,
 - ostale hrane koja sadrži sastojke životinjskog porijekla, veterinarska ili sanitarna inspekcija u skladu s posebnim provedbenim propisom,
 - c) u maloprodaji, sanitarna inspekcija, odnosno inspekcija za hranu, osim u objektima koje je odobrilo nadležno tijelo gdje službenu kontrolu provodi veterinarska inspekcija,
 - d) pri uvozu:
 - hrane životinjskog porijekla, granična veterinarska inspekcija,
 - ostale hrane, sanitarna inspekcija, odnosno inspekcija za hranu,
 - ostale hrane koja sadrži sastojke životinjskog porijekla, granična veterinarska ili fitosanitarna inspekcija, u skladu s posebnim provedbenim propisom.
- (2) Službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti i higijene hrane za životinje provodi:
- a) na nivou primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti:
 - hrane za životinje životinjskog porijekla, veterinarska inspekcija,
 - hrane za životinje biljnog porijekla, poljoprivredna inspekcija,
 - b) u proizvodnji i preradi hrane za životinje bez obzira na porijeklo, veterinarska inspekcija,
 - c) u maloprodaji hrane za životinje bez obzira na porijeklo, veterinarska inspekcija,
 - d) pri uvozu hrane za životinje bez obzira na porijeklo, granična veterinarska inspekcija.
- (3) Službenu kontrolu zdravstvene ispravnosti materijala u kontaktu s hranom u proizvodnji pri uvozu i na tržištu provodi sanitarna inspekcija, odnosno inspekcija za hranu.
- (4) Nadležni inspeksijski organi navedeni u st. (1) i (2) ovog člana, a u skladu s posebnim propisima iz člana 2. stav (2) tačka d) alineja 3) ovog pravilnika, osiguravaju da:
- a) službene kontrole živih životinja, hrane i hrane za životinje budu efikasne i odgovarajuće, u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, kao i upotrebe hrane za životinje;
 - b) lica koja provode službene kontrole nisu u sukobu interesa;
 - c) imaju ili imaju pristup odgovarajućim laboratorijskim kapacitetima za analize i dovoljan broj kvalificiranih i iskusnih lica kako bi provođenje službenih kontrola i kontrolnih dužnosti bilo efikasno i uspješno;
 - d) imaju odgovarajuće objekte i opremu kako bi osigurali da zaposleni mogu provoditi službene kontrole efikasno i uspješno;
 - e) imaju pravna ovlaštenja za provođenje službene kontrole i preduzimanje mjera propisanih ovim pravilnikom;
 - f) imaju donesene planove hitnih mjera i da su spremni za njihovo provođenje u hitnim situacijama;
 - g) subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje moraju osigurati nesmetan rad bilo kojoj inspekciji koja se provodi u skladu s ovim pravilnikom i da pomažu službenim licima nadležnih organa prilikom obavljanja njihovih dužnosti.
- (5) Kada nadležni organ prenese nadležnost za provođenje službenih kontrola organu ili organima, a koji nije naveden u članu 2. stav (2) tačka d), naročito onima na regionalnom ili lokalnom nivou, dužan je osigurati efikasnu i uspješnu koordinaciju između svih uključenih nadležnih organa uključujući, po potrebi, i oblasti zaštite zdravlja i okoliša.
- (6) Nadležni inspeksijski organi osiguravaju nepristrasnost, kvalitetno provođenje i dosljednost službenih kontrola na svim nivoima. Kriterije navedene u stavu (2) ovog člana mora u cijelosti poštovati svaki organ kojem je dodijeljena nadležnost za provođenje službene kontrole.
- (7) Kada je, unutar nadležnog inspeksijskog organa, više odjeljenja nadležno za provođenje službenih kontrola, osigurat će se efikasna i uspješna koordinacija i saradnja između tih odjeljenja.
- (8) Nadležni organ obavlja unutrašnje revizije ili može osigurati obavljanje eksternih revizija i preduzima odgovarajuće mjere na osnovu njihovih rezultata, da bi se osiguralo postizanje ciljeva ovog pravilnika. Revizije se obavljaju nepristrasno i na transparentan način.
- Član 5.
- (Dodjela određenih zadataka vezanih za službene kontrole)
- (1) Nadležni organ može dodijeliti određene zadatke vezane za službene kontrole jednom ili više kontrolnih organa u skladu sa st. (2) do (4) ovog člana.
- (2) Nadležni organ može dodijeliti određene poslove određenom kontrolnom organu samo ako:
- a) postoji tačan opis zadataka, koje kontrolni organ može obavljati i uslova pod kojima ih može obavljati;
 - b) postoji dokaz da kontrolni organ:
 - 1) posjeduje stručnost, opremu i infrastrukturu potrebnu za obavljanje dodijeljenih zadataka;
 - 2) ima dovoljan broj kvalificiranih i iskusnih lica;
 - 3) je nepristrasan u radu i da ne postoji sukob interesa kada se radi o obavljanju dodijeljenih zadataka.
 - c) kontrolni organ obavlja poslove i akreditiran je u skladu s općim kriterijima za rad različitih organa koji provode inspekcije, navedene u BAS ISO/IEC 45004 "Opći kriteriji poslovanja različitih vrsta tijela koja obavljaju inspekcije" i/ili u skladu s drugim standardima ako su relevantniji za spomenute dodijeljene zadatke;
 - d) laboratorije rade u skladu sa standardima navedenim u članu 12. stav (2) ovog pravilnika;
 - e) kontrolni organ redovno dostavlja rezultate izvršenih kontrola nadležnom organu i kada god to nadležni organ zahtijeva. Ako rezultati kontrola ukažu na neusklađenost ili na mogućnost pojave neusklađenosti, kontrolni organ odmah obavještava nadležni organ;
 - f) postoji efikasna i uspješna koordinacija između nadležnog organa i kontrolnog organa.
- (3) Nadležni organi koji dodjeljuju određene zadatke kontrolnim organima će, po potrebi, organizirati revizije ili inspekcije kontrolnih organa. Ako se na osnovu revizije ili inspekcije pokaže da takvi organi nisu uspjeli obaviti dodijeljene zadatke, imenovani nadležni organ može im oduzeti ovlaštenja. Ako kontrolni organ pravovremeno ne

preduzme odgovarajuće korektivne mjere, ovlaštenje se oduzima bez odgađanja.

Član 6.

(Lica ovlaštena za provođenje službenih kontrola)

Nadležni organ osigurava da lica koja provode službenu kontrolu:

- a) budu educirana za oblast koja je u njihovoj nadležnosti što im omogućava obavljanje zadataka i provođenje službene kontrole na stručan i dosljedan način. Ova edukacija mora obuhvatiti oblasti navedene u Aneksu I. Poglavlja I. ovog pravilnika;
- b) se dalje educiraju u oblasti koja je u njihovoj nadležnosti i da, prema potrebi, pohađaju redovnu dodatnu edukaciju; i
- c) imaju sposobnost multidisciplinarnu saradnje.

Član 7.

(Transparentnost i povjerljivost)

- (1) Nadležni organi osiguravaju visok nivo transparentnosti u obavljanju svojih dužnosti. U tu svrhu sve bitne informacije kojima raspolažu daju na raspolaganje javnosti što je prije moguće.
- (2) Javnost mora imati pristup:
 - a) informacijama o kontrolnim aktivnostima nadležnih organa i njihovoj efikasnosti; i
 - b) informacijama u skladu s odredbama člana 10. Zakona o hrani.
- (3) Nadležni organ dužan je preduzeti korake koji će osigurati da se njegovi zaposleni obavezuju da ne otkrivaju informacije do kojih su došli u procesu izvršavanja njihovih zadataka u vezi sa službenim kontrolama koje su, po svojoj prirodi, službena tajna u određenim opravdanim slučajevima.
- (4) Zaštita službene tajne neće spriječiti nadležne organe u objavljivanju informacija, koje su spomenute u stavu (2) tačka b) ovog člana.
- (5) Ovo se ne odnosi na odredbe definirane Zakonom o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06), kada je u pitanju obrada ličnih podataka i njihov slobodan protok.
- (6) Službenom tajnom smatraju se sljedeće informacije:
 - a) povjerljivost preliminarog istražnog postupka ili sudskog postupka koji je u toku,
 - b) lični podaci,
 - c) informacije koje su zaštićene posebnim propisima u vezi s određenom službenom tajnom, povjerljivošću donošenja odluka, međunarodnim odnosima i odbranom.

Član 8.

(Postupci kontrole i verifikacije)

- (1) Nadležni organi provode službene kontrole u skladu s propisanim postupcima. Ovi postupci moraju sadržavati podatke i vodiče za lica koja provode službene kontrole uključujući, između ostalog, i oblasti navedene u Aneksu I. Poglavlja II. ovog pravilnika.
- (2) Zakonskim propisima o radu inspeksijskih organa utvrđeni su postupci koji osiguravaju da ovlaštena lica imaju nesmetan pristup objektima i dokumentaciji subjekata u poslovanju s hranom kako bi efikasno provodila propisane kontrole.
- (3) Nadležni organi imaju utvrđene postupke da bi se:
 - a) potvrdila efikasnost službenih kontrola koje oni provode; i
 - b) osiguralo da je korektivna mjera preduzeta kada je to potrebno, i da je dokumentacija propisana u stavu (1) ovog člana uredno ažurirana.

(4) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine utvrđuje, na prijedlog Agencije i Ureda, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, vodiče za način provođenja službenih kontrola. Vodiči mogu sadržavati preporuke koje se naročito odnose na službene kontrole za:

- a) primjenu Principa analize rizika i kritičnih kontrolnih tačaka (u daljnjem tekstu: HACCP);
- b) sisteme upravljanja koje koriste subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje, u skladu s propisima o hrani i hrani za životinje;
- c) mikrobiološku, fizičku i hemijsku sigurnost hrane i hrane za životinje.

Član 9.

(Zapisnici)

- (1) Nadležni inspeksijski organ, u skladu s općim i posebnim propisima, sačinjava zapisnike o izvršenim službenim kontrolama.
- (2) Ovi zapisnici sadržavaju opis svrhe službenih kontrola, primijenjene kontrolne metode, rezultate službenih kontrola i, gdje je to potrebno, aktivnosti koje poslovni subjekat o kojem se radi treba da preduzme.
- (3) Primjerak zapisnika dostavlja se poslovnom subjektu iz stava (2) ovog člana.

Član 10.

(Kontrolne aktivnosti, metode i tehnike)

- (1) Službene kontrole provode se tako što se koriste odgovarajuće metode kontrole i tehnike, kao što su: plan praćenja, nadzor, verifikacija, revizija, inspekcija, uzorkovanje i analiza.
- (2) Službene kontrole hrane i hrane za životinje moraju uključivati, između ostalog, i sljedeće aktivnosti:
 - a) pregled bilo kojeg kontrolnog sistema, koji je uspostavio subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje i dobivenih rezultata;
 - b) inspekciju sljedećeg:
 - 1) pogona proizvođača primarnih proizvoda, poslovanja s hranom ili hranom za životinje, uključujući njihovu okolinu, objekte, prostorije, opremu, instalacije i mašine, transport, kao i samu hranu i hranu za životinje;
 - 2) sirovina, sastojaka, pomoćnih dodataka u proizvodnji i drugih proizvoda koji se koriste za prerađivanje i proizvodnju hrane i hrane za životinje;
 - 3) polugotovih proizvoda;
 - 4) materijala i artikala koji dolaze u kontakt s hranom;
 - 5) proizvoda i postupaka za čišćenje i održavanje, te pesticida;
 - 6) deklariranje, prezentiranje i reklamiranje;
 - c) provjeru higijenskih uslova subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje;
 - d) ocjenu procedura vezanih za dobru proizvođačku praksu (GMP-eng. *good manufacturing practices*), dobru higijensku praksu (GHP-eng. *good hygiene practices*), dobru uzgojnu praksu i HACCP, uzimajući u obzir upotrebu vodiča sastavljenih u skladu s propisima u Bosni i Hercegovini;
 - e) provjeru pisanog materijala i ostalih dokumenata koji mogu biti značajni za ocjenu usklađenosti s propisima o hrani i hrani za životinje;
 - f) razgovore sa subjektima u poslovanju s hranom i hranom za životinje, kao i s njihovim zaposlenim;

- g) očitavanje evidentiranih vrijednosti na mjernim instrumentima subjekata u poslovanju s hranom ili hranom za životinje;
- h) provjeru vlastitim instrumentima kako bi potvrdio rezultate dobivene mjerenjem koje su izvršili subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje; i
- i) bilo koju drugu aktivnost potrebnu kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva ovog pravilnika.

POGLAVLJE III. UZORKOVANJE I ANALIZE

Član 11.

(Metode uzorkovanja i analiza)

- (1) Metode uzorkovanja i analiza koje se koriste prilikom službenih kontrola moraju biti u skladu s odredbama općih i posebnih propisa, ili:
 - a) ako takvi propisi ne postoje, s međunarodno priznatim propisima ili protokolom, npr. onima koje je prihvatio Evropski odbor za standarde (CEN); ili
 - b) u slučaju nepostojanja međunarodno priznatih propisa ili protokola iz tačke a), u skladu s drugim metodama podobnim za predviđenu namjenu, ili koje su izrađene u skladu s naučnim protokolima.
- (2) Kada se stav (1) ovog člana ne primjenjuje, validacija metoda analiza može se provesti u pojedinoj laboratoriji prema međunarodno priznatom protokolu.
- (3) Gdje god je to moguće, metode analiza treba da budu opisane prema odgovarajućim kriterijima definiranim u Aneksu II. ovog pravilnika.
- (4) Sljedeće mjere primjenjuju se u skladu s važećim propisima o:
 - a) metodama uzorkovanja i analiza, uključujući i metode potvrđivanja, kao i referentne metode koje se koriste u slučaju spora;
 - b) kriterijima učinka, parametrima analize, mjernoj nesigurnosti i procedurama potrebnim za validaciju metoda spomenutih u tački a) ovog stava; i
 - c) pravilima o tumačenju rezultata.
- (5) Subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, čiji su proizvodi predmet uzorkovanja i analiza, ima pravo zahtijevati dodatno stručno mišljenje, bez dovodenja u pitanje obaveza nadležnog organa da preduzme hitne mjere u slučaju iznenadne opasnosti.
- (6) U slučaju iz stava (5) ovog člana mora se osigurati dovoljan broj uzoraka za dodatno stručno mišljenje, osim ako to nije moguće u slučaju lako kvarljivih proizvoda ili vrlo malih količina raspoloživih uzoraka za ispitivanje.
- (7) Rukovanje uzorcima i njihovo označavanje mora garantirati pravnu i analitičku vjerodostojnost.

Član 12.

(Ovlaštene laboratorije)

- (1) U Bosni i Hercegovini analize uzoraka hrane i hrane za životinje u svrhu službene kontrole vrše ovlaštene laboratorije.
- (2) Ovlaštene laboratorije rade u skladu s BAS EN ISO/IEC 17025 standardom o "Općim zahtjevima za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija" i u skladu s BAS EN ISO/IEC 17011 standardom "Ocjenjivanje usklađenosti-opći zahtjevi za tijela za akreditaciju koja akreditiraju tijela za ocjenjivanje usklađenosti", uzimajući u obzir kriterije za različite metode testiranja definirane propisima o hrani i hrani za životinje.
- (3) Akreditacija i ocjena laboratorija za analize iz stava (2) ovog člana mogu se odnositi na pojedinačne testove ili grupe testova.

- (4) Ovlaštenje prestaje važiti kada se utvrdi da uslovi iz stava (2) ovog člana više nisu ispunjeni.

POGLAVLJE IV. UPRAVLJANJE KRIZOM

Član 13.

(Plan hitnih mjera za hranu i hranu za životinje)

- (1) Agencija i Ured, u saradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta, izrađuju operativne planove hitnih mjera. Ovim planovima utvrđuju se mjere koje se bez odgađanja primjenjuju kada se utvrdi da hrana ili hrana za životinje predstavlja ozbiljan rizik za ljude ili životinje, bilo direktno ili putem okoliša.
- (2) Planovi hitnih mjera pobliže određuju:
 - a) organe koji će biti uključeni;
 - b) njihova ovlaštenja i dužnosti; i
 - c) način i postupke razmjene informacija između relevantnih strana.
- (3) Agencija i Ured, prema potrebi, obavljaju reviziju planova hitnih mjera na osnovu stečenih iskustava, uključujući iskustva stečena vježbama simulacije.

POGLAVLJE V. SLUŽBENE KONTROLE PRI UVOZU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

Član 14.

(Službene kontrole hrane za životinje i hrane životinjskog porijekla)

- (1) Ovaj pravilnik ne utiče na zahtjeve vezane za veterinarske preglede hrane za životinje i hrane životinjskog porijekla koji su regulirani važećim propisima o uslovima i načinu obavljanja veterinarskih pregleda hrane za životinje i hrane životinjskog porijekla prilikom uvoza u Bosnu i Hercegovinu. Ured dodatno provodi službene kontrole kako bi utvrdio usklađenost s odredbama propisa o hrani ili hrani za životinje koje važeći propisi ne pokrivaju, uključujući i odredbe određene u članu 37. ovog pravilnika.
- (2) Opće odredbe iz čl. 18. do 25. ovog pravilnika primjenjuju se i na službene kontrole svih vrsta hrane za životinje i ostale hrane, uključujući hranu za životinje i hranu životinjskog porijekla.
- (3) Zadovoljavajući rezultati provjera roba koje su podvrgnute:
 - a) propisanim carinskim postupcima; ili
 - b) propisanim postupcima koji se provode u slobodnim zonama ili slobodnim carinskim skladištima, ne isključuje obaveze subjekta u poslovanju s hranom za životinje i hranom da osigura da hrana za životinje i hrana zadovoljava odredbe propisa o hrani za životinje i hrani od momenta stavljanja u slobodni promet, niti isključuje provođenje daljnjih službenih kontrola hrane za životinje ili ostale hrane.

Član 15.

(Službene kontrole hrane za životinje i ostale hrane)

- (1) Nadležni inspekcijski organ provodi redovne službene kontrole uvezene hrane za životinje i ostale hrane, a na koju se ne primjenjuje poseban propis o uslovima i načinu rada graničnih veterinarskih prijelaza u Bosni i Hercegovini. Kontrole se provode na osnovu višegodišnjih planova kontrole definiranih u skladu s čl. 34. do 36. ovog pravilnika i uzimajući u obzir moguće rizike. Kontrole obuhvataju sve oblasti primjene propisa o hrani za životinje i hrani.
- (2) Nadležni organ provodi redovne službene kontrole hrane za životinje i ostale hrane prilikom uvoza, a na koju se ne primjenjuju propisi o veterinarskim pregledima prilikom uvoza u Bosnu i Hercegovinu navedeni u članu 14. stav 1.

ovog pravilnika. Kontrole se provode na osnovu višegodišnjih planova kontrole koji su definirani u skladu s čl. 34. do 36. ovog pravilnika i uzimajući u obzir moguće rizike. Kontrole obuhvataju sve oblasti primjene propisa o hrani za životinje i ostaloj hrani.

- (3) Kontrole se provode na odgovarajućem mjestu, uključujući mjesto ulaza roba na teritoriju Bosne i Hercegovine, na mjestu stavljanja u promet, skladištima, u objektima uvoznika-subjekata u poslovanju s hranom za životinje ili hranom ili drugim mjestima proizvodnog lanca hrane za životinje i hrane.
- (4) Ove kontrole mogu se također provoditi na proizvodima:
 - a) koji su stavljeni na tržište prema propisanim carinskim procedurama; ili
 - b) koji ulaze u slobodne carinske zone ili slobodna carinska skladišta.
- (5) Zadovoljavajući rezultati provjera iz stava (3) ovog člana ne isključuju obaveze subjekta u poslovanju s hranom za životinje i hranom da osigura da hrana za životinje i hrana zadovoljava odredbe propisa o hrani za životinje i hrani od momenta puštanja u slobodni promet, niti isključuju dalje provođenje službenih kontrola hrane za životinje ili hrane.
- (6) Lista hrane za životinje i ostale hrane, a koja je zbog poznatih ili mogućih rizika predmet pooštrenih službenih kontrola na mjestu ulaza na teritoriju Bosne i Hercegovine, sastavlja se i ažurira u skladu s posebnim propisom. Istim propisom utvrđuje se učestalost i vrsta ovih kontrola, kao i visina naknade za ove kontrole.

Član 16.

(Vrste kontrola hrane za životinje i ostale hrane)

- (1) Službene kontrole iz člana 15. stav (1) ovog pravilnika uključuju najmanje kompletan pregled dokumentacije, slučajni identifikacijski pregled uzorka i, po potrebi, fizički pregled.
- (2) Učestalost fizičkog pregleda zavisi od:
 - a) rizika koji se odnose na različite vrste hrane za životinje i hrane;
 - b) prethodnog ispunjavanja uslova za spomenute proizvode od strane zemlje i objekta porijekla i subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje koji uvoze i izvoze proizvod;
 - c) kontrole koju je izvršio subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ili koji uvozi proizvod;
 - d) garancije koju je dao nadležni organ zemlje porijekla.
- (3) Nadležni inspeksijski organ osigurava da se fizički pregled obavlja pod odgovarajućim uslovima i na mjestu koje ima pristup odgovarajućoj kontrolnoj opremi, što omogućava da se pregled obavlja na adekvatan način, s mogućnošću uzimanja odgovarajućeg broja uzoraka prilagođenih mjerama za otklanjanje rizika koje će biti preduzete te da se s hranom i hranom za životinje postupa na higijenski način. Rukovanje uzorcima mora biti tako da se osigura pravna i analitička ispravnost. Nadležni inspeksijski organ osigurava da oprema i metodologija za mjerenje graničnih vrijednosti mora biti u skladu s odredbama posebnih propisa.

Član 17.

(Mjesto ulaza i prethodna najava)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u svrhu organizacije službenih kontrola iz člana 15. stav (5) ovog pravilnika:

- a) određuje mjesta za ulaz na teritoriju Bosne i Hercegovine koja omogućavaju pristup odgovarajućim objektima za kontrolu različite vrste hrane za životinje i hrane; i
 - b) obavezuje subjekte u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, odgovorne za pošiljku, da unaprijed najave prispijeće i vrstu pošiljke.
- (2) Odredbe iz stava (1) ovo mogu se primjenjivati za pregled hrane za životinje koja nije životinjskog porijekla.

Član 18.

(Procedure u slučaju postojanja sumnje)

U slučaju postojanja sumnje o nezadovoljavanju uslova ili sumnje o identitetu ili stvarnom određištu pošiljke ili nepodudaranja između pošiljke i ovjerenih garancija, nadležni inspeksijski organ provodi službene kontrole s ciljem potvrđivanja ili otklanjanja sumnje. Predmetna pošiljka stavlja se pod službeni nadzor do dobivanja rezultata službenih kontrola.

Član 19.

(Procedure nakon provedenih službenih kontrola hrane za životinje i hrane)

- (1) Nadležni inspeksijski organ, u skladu s općim i posebnim propisima, službeno zadržava uvezenu hranu za životinje i hranu koja ne zadovoljava propise o hrani i hrani za životinje i nakon saslušanja subjekta u poslovanju s hranom i hranom za životinje odgovornog za pošiljku, preduzima sljedeće mjere u vezi s tom hranom za životinje ili hranom:
 - a) izdaje naređenje da se takva hrana za životinje ili hrana uništi, podvrgne posebnom tretmanu u skladu s članom 20. ovog pravilnika ili vrati/preusmjeri izvan teritorije Bosne i Hercegovine u skladu s članom 21. ovog pravilnika; druge odgovarajuće mjere kao što je upotreba hrane za životinje ili hrane u svrhe koje nisu prvobitno predviđene;
 - b) u slučaju kada je hrana za životinje ili hrana već stavljena na tržište, naređuje praćenje ili, po potrebi, naređuje njen povrat ili povlačenje s tržišta, prije nego što preduzme neke od navedenih mjera;
 - c) provjerava da li hrana za životinje i hrana može štetno uticati na zdravlje ljudi ili životinja, bilo direktno ili putem okoliša, za vrijeme ili do primjene mjera navedenih u tač. a) i b) ovog stava.
- (2) Ako službene kontrole iz čl. 14. i 15. ovog pravilnika pokažu da je pošiljka štetna po zdravlje ljudi i životinja ili nesigurna:
 - a) lica ovlaštena za provođenje službene kontrole stavljaju predmetnu pošiljku pod službeni nadzor dok se čeka njeno uništenje ili provođenje neke druge odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu zdravlja ljudi i životinja;
 - b) hrana za životinje ili hrana, koja nije životinjskog porijekla, za koju je propisana povećana učestalost kontrola u skladu s odredbom člana 15. stav (5) ovog pravilnika, nije dostavljena na službenu kontrolu ili nije dostavljena u skladu s posebnim zahtjevima utvrđenim u skladu s odredbama člana 17. ovog pravilnika, nadležni inspeksijski organ ovlašten za provođenje službene kontrole naređuju vraćanje hrane ili hrane za životinje i službeno zadržavanje bez odgađanja te uništavanje ili preusmjeravanje u skladu s odredbama člana 21. ovog pravilnika.

- (3) Ako nadležni inspekcijski organ ne dopusti uvoz hrane za životinje ili hrane, on obavještava carinske službe o svojoj odluci, zajedno s podacima o krajnjem odredištu pošiljke.

Član 20.

(Poseban tretman)

- (1) Poseban tretman naveden u članu 19. ovog pravilnika može uključivati:
- obrađu ili preradu kako bi hrana za životinje ili hrana ispunjavala zahtjeve zemlje u koju se vraća ili preusmjerava, uključujući po potrebi i dekontaminaciju, ali isključujući razrjeđivanje;
 - preradu na bilo koji drugi odgovarajući način za druge namjene osim za ishranu ljudi i životinja.
- (2) Poseban tretman obavlja se u objektima pod nadzorom nadležnog inspekcijskog organa i provodi se u skladu s posebnim propisima.

Član 21.

(Vraćanje ili preusmjeravanje pošiljke)

- (1) Nadležni inspekcijski organ dozvolit će vraćanje ili preusmjeravanje pošiljke samo:
- ako je odredište dogovoreno sa subjektom u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, koji je odgovoran za pošiljku;
 - ako je subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje prvo obavijestio nadležni organ zemlje porijekla ili zemlju odredišta, ako su različite, o razlozima i uslovima koji sprečavaju stavljanje hrane ili hrane za životinje na tržište Bosne i Hercegovine; i
 - nakon što nadležni organ zemlje odredišta, u slučaju ako zemlja porijekla nije zemlja odredišta, obavijesti nadležni organ o spremnosti prihvatanja pošiljke.
- (2) Na osnovu odredbi posebnih propisa koji se primjenjuju kada postoji vremensko ograničenje za traženje dodatnog stručnog mišljenja i ako to rezultati službenih kontrola ne isključuju, pošiljka će se vratiti ili preusmjeriti najkasnije 60 dana od dana kada je nadležni inspekcijski organ donio odluku o krajnjem odredištu pošiljke, osim ako nije pokrenut upravni postupak. Ako po isteku roka od 60 dana pošiljka nije vraćana ili preusmjerena, pošiljka će biti uništena, osim u slučaju kada je kašnjenje opravdano.
- (3) Do vraćanja ili preusmjeravanja pošiljke ili potvrđivanja razloga za odbijanje, nadležni inspekcijski organ stavlja pošiljku pod službeni nadzor.
- (4) Nadležni inspekcijski organ o svojoj odluci obavještava Agenciju, Ured i nadležnu carinsku službu. Nadležni organi sarađuju u slučaju preduzimanja daljnjih mjera kako bi onemogućili ponovni uvoz odbijene pošiljke na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Član 22.

(Troškovi)

Subjekt u poslovanju s hranom i hranom za životinje, odgovoran za pošiljku ili njegov predstavnik, dužan je snositi troškove nadležnih organa za provođenje kontrole nastale postupanjem iz čl. 18., 19., 20. i 21. ovog pravilnika.

Član 23.

(Odobranje kontrola koje zemlje izvoznice provode prije izvoza)

- (1) Za hranu za životinje i hranu životinjskog porijekla Ured može organizirati inspekciju radi provjere objekta u zemlji porijekla s namjerom provjere da li proizvodi namijenjeni izvozu u Bosnu i Hercegovinu ispunjavaju propisane uslove. Odobrenje se može odnositi samo na hranu za životinje i hranu životinjskog porijekla porijeklom iz zemlje izvoza i može se izdati za jedan ili više proizvoda.

- (2) U slučajevima kada se izda odobrenje iz stava (1) ovog člana, može se smanjiti broj kontrola prilikom uvoza hrane za životinje i hrane. Službena kontrola hrane za životinje i hrane provodi se u skladu sa izdatim odobrenjem, kako bi se osiguralo da provjere u zemlji izvoza i dalje ostaju efikasne.
- (3) Odobrenje iz stava (1) ovog člana može se izdati zemlji izvoznici samo ako:
- službeni pregled pokaže da hrana za životinje i hrana životinjskog porijekla koja se uvozi zadovoljava propisane ili ekvivalentne zahtjeve;
 - se smatra da su kontrole provedene u zemlji izvoza prije isporuke zadovoljavajuće, uspješne i efikasne, te da mogu zamijeniti ili reducirati dokumentacijski, identifikacijski i fizički pregled.
- (4) U odobrenju iz stava (1) ovog člana mora se navesti nadležni organ zemlje izvoza odgovoran za provedene kontrole prije izvoza i kontrolni organ na koji je taj nadležni organ prenio određena ovlaštenja. Navedeno ovlaštenje može se odobriti samo ako su zadovoljeni kriteriji iz člana 5. ovog pravilnika ili ekvivalentni uslovi.
- (5) Nadležni organ i bilo koji kontrolni organ koji je naveden u odobrenju iz stava (1) ovog člana odgovorni su za uspostavljanje kontakata s Uredom.
- (6) Nadležni organ ili kontrolni organ zemlje izvoza mora osigurati službenu certifikaciju svake pošiljke prije njenog ulaska na teritoriju Bosne i Hercegovine izdavanjem certifikata. Odobrenjem iz stava (1) ovog člana tačno se određuje model tih certifikata.
- (7) U slučaju kada službena kontrola uvoza koji podliježe proceduri iz stava (2) ovog člana otkrije veći stepen neusklađenosti, nadležni organ o tome obavještava subjeka u poslovanju s hranom, povećava broj pregledanih pošiljki i, po potrebi, dozvoljava odgovarajuću analizu i zadržava odgovarajući broj uzoraka pod odgovarajućim uslovima skladištenja.
- (8) Ako se utvrdi da u značajnom broju pošiljki roba ne odgovara podacima navedenim u certifikatu koji je izdao nadležni ili kontrolni organ zemlje izvoza, neće se primjenjivati smanjena učestalost kontrola iz uvoza navedena u stavu (2) ovog člana.

Član 24.

(Nadležni organi i carinske službe)

- (1) Za organizaciju službenih kontrola, navedenih u ovom poglavlju, nadležni inspekcijski organi blisko sarađuju sa carinskom službom.
- (2) Kada se radi o pošiljkama hrane za životinje i hrane životinjskog porijekla, kao i hrane za životinje i hrane iz člana 15. stav (5) ovog pravilnika, carinske službe neće dozvoliti njihov ulazak ili držanje u slobodnim zonama ili carinskim skladištima bez odobrenja nadležnog inspekcijskog organa.
- (3) Kada se izvrši uzimanje uzoraka, nadležni inspekcijski organ obavještava carinske službe i uključene subjekte u poslovanju s hranom i hranom za životinje, te određuje može li se roba pustiti prije nego što budu dostupni rezultati analize uzoraka, pod uslovom da je sljedivost pošiljke osigurana.
- (4) U slučaju puštanja u promet, nadležni inspekcijski organi i carinske službe sarađuju na osnovu posebnog propisa o provjerama usklađenosti s pravilima o sigurnosti proizvoda.

Član 25.

(Mjere primjene)

- (1) Mjere potrebne za osiguravanje jedinstvene primjene službenih kontrola pri unošenju hrane za životinje i hrane utvrđuju se u skladu s posebnim propisom.
- (2) Posebnim propisom mogu se utvrditi detaljna pravila za:
 - a) hranu za životinje i hranu koja se uvozi, ili podliježe carinskom postupku, ili za postupanje s hranom za životinje i hranom u slobodnim zonama ili carinskim skladištima, u skladu s važećim propisima,
 - b) snabdijevanje posade i putnika hranom u međunarodnom saobraćaju;
 - c) narudžbe poštom, telefonom ili preko interneta i isporuku potrošaču hrane za životinje i hrane;
 - d) hranu za životinje namijenjenu kućnim ljubimcima ili konjima i hranu koju nose putnici i posada u međunarodnom saobraćaju;
 - e) posebne uslove ili izuzetke u vezi s određenim dijelovima carinskog područja u skladu s važećim carinskim propisima, uzimajući u obzir prirodna ograničenja specifična za ta područja;
 - f) osiguravanje dosljednosti odluka nadležnih organa vezanih za hranu za životinje i hranu iz uvoza u skladu s odredbama člana 19. ovog pravilnika;
 - g) vraćanje izvezenih pošiljki;
 - h) dokumente o uzimanju uzoraka koji moraju pratiti pošiljke.

POGLAVLJE VI. FINANSIRANJE SLUŽBENIH KONTROLA

Član 26.

(Opći principi)

Nadležni organi osiguravaju odgovarajuća finansijska sredstva koja će biti dovoljna da podmire troškove službenih lica i druge potrebe za provođenje službenih kontrola na način koji se smatra odgovarajućim, uključujući opće oporezivanje ili uspostavljanje administrativnih taksi ili naknada.

Član 27.

(Naknade ili takse)

- (1) Nadležni inspekcijski organi mogu naplaćivati troškove službenih kontrola ili administrativne takse kako bi se pokrili troškovi koji proizlaze iz službenih kontrola.
- (2) Međutim, kada su u pitanju djelatnosti navedene u Aneksu III. pod A ovog pravilnika, Ured i nadležni entitetski organ donose posebne propise o visini naknada i taksi.
- (3) Ne dovodeći u pitanje odredbe st. (4) i (6) ovog člana, takse naplaćene za specifične djelatnosti navedene u Aneksu III. pod A ovog pravilnika ne smiju biti ispod najnižih iznosa navedenih u Aneksu III. pod B ovog pravilnika. Visine naknada iz Aneksa III. pod B ovog pravilnika ažuriraju se najmanje svake dvije godine, u skladu s prethodno utvrđenom procedurom imajući u vidu i inflaciju.
- (4) Takse koje se naplaćuju za potrebe službenih kontrola u skladu sa stavom (1) ili (2) ovog člana:
 - a) ne smiju biti veće od iznosa troškova nadležnog organa koje on ima u odnosu na kriterije navedene u Aneksu V. ovog pravilnika; i
 - b) mogu biti fiksne, utvrđene na bazi troškova koje su nadležni organi imali pri provođenju službenih kontrola u određenom vremenskom periodu ili, gdje je to primjenjivo, u visini iznosa utvrđenog u Aneksu III. pod B ovog pravilnika.
- (5) Prilikom određivanja taksi nadležni organ uzima u obzir:
 - a) vrstu poslovanja i relevantne faktore rizika;

- b) interese subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje s malim obimom poslovanja;
 - c) tradicionalne metode koje se koriste u proizvodnji, preradi i distribuciji;
 - d) potrebe subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje koji se nalaze u područjima s posebnim geografskim ograničenjima.
- (6) Kada, u pogledu samoprovjere i sistema sljedivosti koje primjenjuju subjekti u poslovanju s hranom ili hranom za životinje, kao i nivoa usaglašenosti utvrđenog za vrijeme službenih kontrola za određenu vrstu hrane ili hrane za životinje ili djelatnosti, službene kontrole provode se uz smanjenu učestalost ili uzimaju u obzir kriterije navedene u stavu (5) tač. b) do d) ovog člana, nadležni organ može utvrditi taksu službene kontrole koja će biti manja od minimalnog iznosa kako je navedeno u stavu (4) tački b) ovog člana.
 - (7) Kada nadležni organ istovremeno provede nekoliko službenih kontrola u jednom objektu, te kontrole se smatraju kao jedna uz naplatu samo jedne takse.
 - (8) Takse vezane za kontrolu uvoza plaća subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ili njegov predstavnik i prihod se uplaćuje na račun budžeta.
 - (9) Naplaćene takse neće biti direktno ili indirektno vraćene, osim ako su nepravilno naplaćene.
 - (10) Ne dovodeći u pitanje troškove koji proizilaze iz troškova navedenih u članu 28. ovog pravilnika, nadležni organ neće naplaćivati nikakve takse osim onih navedenih u ovom članu za provođenje ovog pravilnika.
 - (11) Subjekt u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ili njegov predstavnik dobiva potvrdu o plaćenju taksi.
 - (12) Nadležni organ osigurava da je metod obračunavanja taksi dostupan javnosti.

Član 28.

(Troškovi dodatnih službenih kontrola)

- (1) Kada utvrđivanje neusklađenosti s odredbama propisa o hrani ili hrani za životinje zahtijeva dodatne službene kontrole koje izlaze iz okvira uobičajenih kontrolnih aktivnosti nadležnog inspekcijskog organa, on može naplatiti subjektu u poslovanju s hranom ili hranom za životinje koji je odgovoran za neusklađenost ili licu koje je vlasnik i koje posjeduje robu, troškove nastale zbog dodatnih službenih kontrola.
- (2) Uobičajene kontrolne aktivnosti su rutinske i provode se na osnovu posebnih propisa i planom definiranim članom 34. ovog pravilnika.
- (3) Aktivnosti koje prelaze uobičajene kontrolne aktivnosti uključuju uzimanje i analizu uzoraka, kao i druge kontrole potrebne kako bi se utvrdio obim nepravilnosti, potvrdilo da li su preduzete korektivne mjere, ili da bi se ustanovila ili dokazala neusklađenost s odredbama propisa.

Član 29.

(Visina troškova)

Kada se utvrđuje visina troškova navedenih u članu 28. ovog pravilnika, moraju se uzeti u obzir principi određeni u članu 27. ovog pravilnika.

POGLAVLJE VII. OSTALI USLOVI

Član 30.

(Službena certifikacija)

- (1) Ne dovodeći u pitanje zahtjeve koji proizilaze iz propisa o zaštiti zdravlja ili dobrobiti životinja a vezano za službene certifikacije, posebnim propisom mogu se utvrditi:
 - a) okolnosti, u kojima se zahtijeva službena certifikacija;
 - b) modeli certifikata;

- c) stručnost lica koje izdaje certifikate;
 - d) principi koji se moraju poštovati kako bi se osigurala pouzdana certifikacija, uključujući i izdavanje certifikata elektronskim putem;
 - e) procedure koje se moraju primjenjivati u slučaju povlačenja certifikata i izdavanja zamjene certifikata;
 - f) pošiljke koje su podijeljene u više manjih pošiljki ili koje su pomiješane zajedno s drugim pošiljkama;
 - g) dokumenti koji moraju pratiti robe nakon provedenih službenih kontrola.
- (2) U slučaju kada se zahtijeva službeni certifikat, mora se osigurati da:
- a) postoji povezanost između certifikata i pošiljke;
 - b) su podaci u certifikatu tačni i vjerodostojni.
- (3) Pojedinačni model, gdje je to prikladno, kombinira zahtjeve koji se tiču službene certifikacije hrane za životinje i hrane i druge zahtjeve za službeno certificiranje.

Član 31.

(Registracija i odobrenje objekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje)

- (1) Nadležni entitetski organ odnosno nadležni organ Brčko Distrikta:
- a) utvrđuje procedure za subjekte u poslovanju s hranom i hranom za životinje koje moraju biti poštovane prilikom apliciranja za registraciju njihovih objekata u skladu s odredbama Pravilnika o higijeni hrane i posebnog propisa koji uređuje registraciju i odobravanje objekata ili s posebnim propisom o higijeni hrane za životinje.
 - b) sačinjava i ažurira listu registriranih subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje koju dostavlja Uredu i Agenciji. Tamo gdje već postoji takva lista, ona se može koristiti u smislu odredbi ovog pravilnika.
- (2) Nadležni entitetski organi odnosno nadležni organ Brčko Distrikta utvrđuje procedure za subjekte u poslovanju s hranom i hranom za životinje koje moraju biti poštovane prilikom apliciranja za odobravanje njihovih objekata u skladu s odredbama Pravilnika o higijeni hrane i Pravilnika o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 103/12) i posebnog propisa koji uređuje registraciju i odobravanje objekata.
- (3) Nadležni entitetski organ, odnosno nadležni organ Brčko Distrikta:
- a) nakon dobivanja aplikacije za odobrenje od subjekta u poslovanju s hranom i hranom za životinje obavlja pregled objekta na licu mjesta;
 - b) odobrava objekat ako je podnosilac zahtjeva dokazao da su ispunjeni zahtjevi odredbi propisa o hrani i hrani za životinje;
 - c) može izdati uslovno odobrenje ako utvrdi da su u objektu ispunjeni svi propisani zahtjevi koji se odnose na infrastrukturu i opremu. Ako na osnovu nove službene kontrole u objektu provedene u roku od tri mjeseca od izdavanja uslovnog odobrenja utvrdi da su ispunjeni ostali zahtjevi određeni propisima o hrani i hrani za životinje, nadležni organ izdaje odobrenje za objekat. Ako je ostvaren očit napredak u pogledu ispunjavanja uslova za registraciju objekta, ali još nisu u potpunosti ispunjeni svi propisani uslovi, nadležni organ može produžiti izdato uslovno odobrenje. Uslovno

odobrenje može biti izdato u ukupnom trajanju najduže šest mjeseci;

- d) prilikom provođenja službene kontrole provjerava stanje odobrenih objekata. Ako utvrdi značajne nedostatke ili u više navrata zabrani rad nekom objektu, a subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ne može dati odgovarajuće garancije u vezi s nastavkom poslovanja, nadležni organ pokreće postupak ukidanja odobrenja objekta. Međutim, nadležni organ može privremeno staviti van snage izdato odobrenje, ako subjekat u poslovanju s hranom ili hranom za životinje garantira da će otkloniti nedostatke u razumnom roku.
 - e) Nadležni entitetski organ, odnosno nadležni organ Brčko Distrikta preispituje odobrenja za subjekte u poslovanju s hranom na osnovu izvještaja o obavljenim službenim kontrolama. Ako nadležni inspeksijski organ utvrdi ozbiljne nedostatke ili u više navrata mora zaustaviti proizvodnju u nekom objektu subjekta u poslovanju s hranom, a nosilac djelatnosti u poslovanju s hranom ili hranom za životinje ne može dati primjerene garancije u vezi s budućom proizvodnjom, nadležni entitetski organ počinje postupak povlačenja odobrenja takvog objekta. Međutim, nadležni entitetski organ može privremeno staviti van snage odobrenje za objekat ako nosilac djelatnosti u poslovanju s hranom ili hranom za životinje može garantirati da će ukloniti nedostatke u razumnom roku.
- (4) Nadležni entitetski organi odnosno nadležni organ Brčko Distrikta dostavljaju spisak odobrenih objekata Agenciji koja ga ažurira i osigurava njihovu dostupnost javnosti i nadležnim organima ostalih zemalja.

DIO TREĆI - REFERENTNE LABORATORIJE

Član 32.

(Referentne laboratorije Evropske zajednice)

Referentne laboratorije Evropske zajednice za hranu i hranu za životinje, za zdravlje životinja i žive životinje navedene su u Aneksu VI. ovog pravilnika.

Član 33.

(Referentne laboratorije u Bosni i Hercegovini)

- (1) Referentne laboratorije u Bosni i Hercegovini za hranu i hranu za životinje odgovorni su za:
- a) dostavljanje detalja analitičkih metoda, uključujući referentne metode drugim referentnim laboratorijama;
 - b) koordinaciju primjene, od strane drugih referentnih laboratorija, metoda iz tačke a) ovog stava, naročito organiziranjem komparativnih testiranja i osiguravanjem odgovarajućeg praćenja tog testiranja u skladu s međunarodno prihvaćenim protokolima;
 - c) koordiniranje u okviru njihovih ovlaštenja praktičnih postupaka potrebnih za primjenu novih analitičkih metoda i informiranje drugih referentnih laboratorija o napredcima na tom polju;
 - d) provođenje osnovnih i naprednih kurseva edukacije za zaposlene u referentnim laboratorijama;
 - e) osiguravanje naučne i tehničke pomoći Agenciji, naročito u slučajevima kada su rezultati analiza osporeni;
 - f) saradnju s laboratorijama odgovornim za analizu hrane i hrane za životinje;
- (2) Referentne laboratorije u sektoru zdravlja životinja odgovorni su za:

- a) koordinaciju metoda za dijagnostiku bolesti;
 - b) aktivno pomaganje u dijagnostici bolesti koje se pojavljuju, primanjem patogenih izolata za potvrđivanje dijagnoze, karakterizaciju i epizootične studije;
 - c) provođenje osnovnih ili naprednih kurseva edukacije za eksperte u laboratorijskoj dijagnostici s ciljem usklađivanja dijagnostičkih tehnika;
 - d) saradnju u pogledu metoda dijagnostike bolesti životinja koje su u njihovoj nadležnosti, s nadležnim laboratorijama u Evropskoj uniji i ostalim zemljama, gdje se te bolesti često pojavljuju;
 - e) provođenje osnovnih i naprednih kurseva edukacije za zaposlene u referentnim laboratorijama.
- (3) Referentne laboratorije iz st. (1) i (2) ovog člana u odnosu na ovlaštene laboratorije obavezne su:
- a) saradivati s ovlaštenim laboratorijama iz okvira dobivenih ovlaštenja;
 - b) koordinirati aktivnosti ovlaštenih laboratorija iz okvira dobivenih ovlaštenja odgovornih za analizu uzoraka u skladu s odredbama člana 11. ovog pravilnika;
 - c) organizirati komparativne testove između ovlaštenih laboratorija i osigurati njihovo odgovarajuće praćenje;
 - d) osigurati dostavljanje informacija nadležnom organu i ovlaštenim laboratorijama od drugih referentnih laboratorija;
 - e) osigurati naučnu i tehničku pomoć Agenciji i nadležnim organima u obavljanju poslova službene kontrole;
 - f) izvršavati druge posebne dužnosti utvrđene važećim propisima.
- (4) Na referentne laboratorije primjenjuju se odredbe člana 12. st. (2) i (3) ovog pravilnika.
- (5) Referentne laboratorije moraju:
- a) zapošljavati lica s odgovarajućim kvalifikacijama i lica koja su adekvatno educirana kada je riječ o dijagnostičkim i analitičkim tehnikama koje se koriste u okviru njihove struke;
 - b) imati opremu i proizvode koji su potrebni za obavljanje dodijeljenih zadataka;
 - c) imati odgovarajuću administrativnu infrastrukturu;
 - d) osigurati da zaposlena lica poštuju povjerljivu prirodu određenih tema, rezultata ili saopćenja;
 - e) osigurati da zaposlena lica imaju dovoljno znanja o međunarodnim standardima i praksama;
 - f) imati ažuriranu listu dostupnih referentnih supstanci i reagensa, kao i ažuriranu listu proizvođača i dobavljača takvih supstanci i reagensa;
 - g) uzeti u obzir rezultate aktivnosti istraživanja koja se provode na nivou Bosne i Hercegovine, Evropske unije i ostalih zemalja;
 - h) imati educirana lica koja će biti na raspolaganju u hitnim slučajevima na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (6) Dodatne odgovornosti i zadaci referentnih laboratorija mogu biti utvrđeni posebnim propisom.
- (7) Referentne laboratorije mogu biti predmet kontrola kako bi se potvrdila usklađenost sa zahtjevima ovog pravilnika. Ako ove kontrole pokažu da laboratorija ne ispunjava zahtjeve, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine oduzima joj status referentnosti iz stava (1).
- (8) Stavovi od (1) do (7) ovog člana primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe Pravilnika kojim se utvrđuju mjere za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje transmisivnih spongiformnih encefalopatija ("Službeni

glasnik BiH", broj 25/11) i Odluke o praćenju rezidua određenih materija u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla ("Službeni glasnik BiH", broj 1/04).

DIO ČETVRTI - PLANOWI KONTROLE

Član 34.

(Višegodišnji planovi kontrole)

- (1) Kako bi se osigurala efikasna primjena propisa o hrani u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, propisa o zdravlju i dobrobiti životinja, kao i odredbi iz člana 35. ovog pravilnika, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije i Ureda, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, donosi jedinstveni integrirani višegodišnji plan kontrole.
- (2) Finansijska sredstva za provođenje višegodišnjih planova kontrole osiguravaju se u budžetu Bosne i Hercegovine.

Član 35.

(Principi za izradu višegodišnjih planova kontrole)

- (1) Primjena plana iz člana 34. ovog pravilnika u Bosni i Hercegovini počinje 1. januara 2015. godine, koji će biti redovno ažuriran s obzirom na razvoj okolnosti.
- (2) Višegodišnji plan kontrole sadrži opće informacije o strukturi i organizaciji sistema kontrole hrane i hrane za životinje, kao i zdravlja i dobrobiti životinja, a naročito o:
 - a) strateškim ciljevima plana i prioritetima kontrola i raspodjeli sredstava na strateške ciljeve;
 - b) kategorizaciji rizika u odnosu na planirane aktivnosti kontrole;
 - c) određivanju nadležnih organa za provođenje službenih kontrola i njihovih zadataka, kao i o sredstvima koja su na raspolaganju ovim organima;
 - d) općoj organizaciji i upravljanju službenim kontrolama, uključujući i službene kontrole u pojedinim objektima;
 - e) sistemima kontrole koji se primjenjuju u različitim oblastima i koordinaciji između različitih službi nadležnih organa odgovornih za provođenje službenih kontrola u tim oblastima;
 - f) po potrebi, povjeravanju zadataka kontrolnim organima;
 - g) metodama za osiguravanje usklađenosti s operativnim kriterijima iz člana 4. stav (2) ovog pravilnika;
 - h) stručnoj edukaciji lica koja provode službene kontrole u skladu s odredbama člana 6. ovog pravilnika;
 - i) dokumentiranim procedurama iz čl. 8. i 9. ovog pravilnika;
 - j) organizaciji i provođenju plana hitnih mjera u slučajevima rizika uzrokovanih bolestima koje se prenose preko hrane ili životinja, kontaminacijom hrane i hrane za životinje i drugim rizicima po zdravlje ljudi;
 - k) organiziranju saradnje i pružanja međusobne podrške.
- (3) Višegodišnji plan kontrole može se prilagođavati tokom njegove primjene. Izmjene i dopune mogu se donositi uzimajući u obzir sljedeće faktore:
 - a) nove propise;
 - b) pojavu novih bolesti ili drugih rizika po zdravlje;
 - c) značajnije promjene u strukturi, upravljanju ili radu nadležnih organa;
 - d) rezultate službenih kontrola;
 - e) izmjene i dopune uputstava iz člana 36. ovog pravilnika;
 - f) naučna dostignuća;

- g) rezultate revizije koju provodi neka druga zemlja u Bosni i Hercegovini.

Član 36.

(Vodiči za višegodišnji plan kontrole)

- (1) Višegodišnji plan kontrole iz člana 34. ovog pravilnika uzima u obzir vodiče koje izrađuju Agencija i Ured, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta. Ovi vodiči naročito:
- a) promoviraju dosljedan, sveobuhvatan i integriran pristup propisima o službenim kontrolama hrane i hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, i obuhvata sve sektore i sve nivoe lanca ishrane hrane i hrane za životinje, uključujući uvoz i stavljanje na tržište;
 - b) identificiraju prioritete bazirane na riziku i kriterije za kategorizaciju rizika, kao i najkvalitetnije oblike provođenja službenih kontrola;
 - c) identificiraju druge prioritete kao i najkvalitetnije oblike provođenja službenih kontrola;
 - d) identificiraju faze proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje, uključujući upotrebu hrane za životinje, što osigurava najpouzdaniju informaciju u pogledu usklađenosti s propisima o hrani i hrani za životinje;
 - e) podržavaju usvajanje najboljih praksi na svim nivoima sistema kontrole;
 - f) stimuliraju razvoj efektivnih kontrola sistema sljedivosti;
 - g) osigurava savjete o razvoju sistema evidentiranja provođenja mjera kontrole i njihovih rezultata;
 - h) odražavaju standarde relevantnih međunarodnih organa i preporuke u pogledu organizacije i načina rada nadležnih organa;
 - i) utvrđuju kriterije za obavljanje revizija;
 - j) utvrđuju strukturu godišnjih izvještaja i njihovih sadržaja u skladu s članom 37. ovog pravilnika;
 - k) pokreću na to da glavni indikatori provođenja budu korišteni u procjeni višegodišnjih planova kontrole.
- (2) Ako je potrebno, vodiči se prilagođavaju na osnovu analize godišnjih izvještaja o službenim kontrolama.

Član 37.

(Godišnji izvještaji)

- (1) Godinu dana od početka primjene višegodišnjeg plana kontrole, a zatim svake godine Agencija i Ured podnose zajednički izvještaj Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u roku od šest mjeseci po završetku godine na koju se izvještaj odnosi.
- (2) Zajednički izvještaj sadrži:
- a) izmjene i dopune višegodišnjeg plana donesene imajući u vidu faktore iz člana 35. stav (3) ovog pravilnika;
 - b) rezultate kontrola i revizija koje su izvršene u prethodnoj godini prema odredbama višegodišnjeg plana kontrole;
 - c) vrstu i broj utvrđenih slučajeva neusklađenosti;
 - d) mjere koje osiguravaju efikasno provođenje višegodišnjih planova kontrole, uključujući aktivnosti na njihovom prinudnom provođenju kao i njihove rezultate.

DIO PETI - USLOVI UVOZA

Član 38.

(Opći uslovi uvoza)

- (1) Dužnost nadležnog organa je da zahtijeva od ostalih zemalja, koje žele da izvoze robu u Bosnu i Hercegovinu

da dostave tačne i ažurirane podatke o općoj organizaciji i upravljanju sistemima kontrole o:

- a) svim sanitarnim i fitosanitarnim propisima predloženim ili usvojenim na njihovoj teritoriji;
 - b) svim procedurama koje se koriste pri kontroli i inspekciji, postupcima pri proizvodnji i karantinskim mjerama, toleranciji pesticida i postupcima kojima se odobrava upotreba aditiva, a koje važe na njihovoj teritoriji;
 - c) procedurama za procjenu rizika, faktorima koji se uzimaju u obzir, kao i određivanju odgovarajućeg nivoa sanitarne ili fitosanitarne zaštite;
 - d) praćenju aktivnosti na osnovu rezultata službenih kontrola.
- (2) Podaci spomenuti u stavu (1) ovog člana moraju biti u skladu s prirodom proizvoda i mogu uzeti u obzir specifičnosti situacije i strukture ostalih zemalja, kao i prirodu proizvoda koji se izvoze u Bosnu i Hercegovinu. Ta informacija pokriva najmanje proizvode koji se namjeravaju izvoziti u Bosnu i Hercegovinu.

Član 39.

(Posebni uslovi uvoza)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije ili Ureda, može utvrditi uslove i postupak za uvoz robe iz ostalih zemalja ili njihovih regiona ukoliko takvi uslovi i procedure nisu predviđeni važećim propisima, a posebno Pravilnikom o službenim kontrolama hrane životinjskog porijekla.
- (2) Uslovi i detaljne procedure spomenute u stavu (1) ovog člana mogu sadržavati:
- a) utvrđivanje liste zemalja iz kojih se određeni proizvodi mogu uvoziti u Bosnu i Hercegovinu;
 - b) utvrđivanje modela sertifikata koji prate pošiljke;
 - c) posebne uslove uvoza, koji zavise od vrste proizvoda ili životinje i mogućih rizika koji ih prate.
- (3) Zemlje se nalaze na listama iz stava (2) tačka a) ovog člana, samo ako njihovi nadležni organi daju odgovarajuće garancije koje se tiču usklađenosti ili ekvivalentnosti s propisima o hrani i hrani za životinje i propisima Bosne i Hercegovine iz oblasti zdravlja životinja.
- (4) Pri sastavljanju ili ažuriranju lista, naročito se vodi računa o sljedećim kriterijima:
- a) legislativi zemlje iz pomenute oblasti;
 - b) strukturi i organizaciji nadležnog organa zemlje i njihove službene kontrole, kao i ovlaštenja koja imaju i garancija koje mogu dobiti kod primjene legislative iz pomenute oblasti;
 - c) postojanju odgovarajućih službenih kontrola;
 - d) ažurnosti i brzini dostavljanja informacija koje zemlja dostavlja Bosni i Hercegovini o riziku u hrani i hrani za životinje i u živim životinjama;
 - e) garancijama zemlje da:
 - 1) uslovi koji se primjenjuju u objektima iz kojih se hrana i hrana za životinje može uvoziti u Bosnu i Hercegovinu ispunjavaju ili su ekvivalentni zahtjevima propisa o hrani i hrani za životinje u Bosni i Hercegovini;
 - 2) je utvrđena lista objekata i da se redovno ažurira;
 - 3) se lista objekata i njegove ažurirane verzije dostavljaju Bosni i Hercegovini bez odgađanja;
 - 4) objekti podliježu redovnim i efikasnim kontrolama nadležnih organa zemlje.
- (5) Kada se utvrde posebni uslovi uvoza navedeni u stavu (2) tačka c) ovog člana, vodit će se računa o podacima koje

zemlje dostavljaju i rezultatima kontrola i, po potrebi, kontrole koje Bosna i Hercegovina provodi u tim zemljama. Posebni uslovi uvoza mogu se utvrditi za jedan ili grupu proizvoda. Oni se mogu odnositi na jednu ili više zemalja, ili na pojedine regione tih zemalja.

Član 40.

(Ekvivalentnost)

- (1) Poštujući primjenu dogovora o ekvivalentnosti, može se donijeti odluka o priznavanju mjera koje zemlje ili regioni ostalih zemalja primjenjuju u posebnim oblastima, pružaju garancije ekvivalentne onima koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini, ukoliko zemlje osiguraju objektivni dokaz o tome.
- (2) Odlukom iz stava (1) ovog člana definiraju se uslovi uvoza iz pomenute zemlje ili regiona te zemlje. Uslovi mogu uključivati:
 - a) prirodu i sadržaj certifikata koji moraju pratiti proizvode;
 - b) posebne uslove koji se primjenjuju prilikom uvoza u Bosnu i Hercegovinu;
 - c) po potrebi, procedure za utvrđivanje i izmjene lista regiona ili objekata odakle je dozvoljen uvoz.
- (3) Odluka iz stava (1) ovog člana ukida se bez odgađanja, kada svi uslovi potrebni za utvrđivanje ekvivalentnosti, a koji su utvrđeni u vrijeme usvajanja, prestanu da važe.

DIO ŠESTI - EDUKACIJA LICA KOJA PROVODE KONTROLU

Član 41.

(Edukacija lica koja provode kontrolu)

Nadležni organi organiziraju kurseve za edukaciju lica zaposlenih u nadležnim organima koja provode službene kontrole u skladu s odredbama ovog pravilnika. Ovi kursevi osiguravaju razvoj i usaglašavanje kriterija u provođenju službenih kontrola u Bosni Hercegovini. Oni uključuju posebnu edukaciju iz oblasti:

- a) propisa o hrani i hrani za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja;
- b) metode i tehnike koje se koriste za vrijeme kontrole, kao što je revizija sistema koje subjekti u poslovanju s hranom određuju s ciljem postupanja s propisima o hrani i hrani za životinje i propisima iz oblasti zdravlja i dobrobiti životinja;
- c) provođenja kontrole roba koje se uvoze u Bosnu i Hercegovinu;
- d) proizvodnje hrane i hrane za životinje, prerade i marketinških metoda i tehnika.

DIO SEDMI - MJERE ZA PRIMJENU

Član 42.

(Mjere u slučaju neusklađenosti)

- (1) Kada nadležni inspeksijski organ utvrdi neusklađenost, on preduzima mjere kako bi osigurao da subjekat u poslovanju s hranom popravi stanje. Kada odlučuje o tome koju će mjeru preduzeti, nadležni inspeksijski organ uzima u obzir prirodu neusklađenosti i prethodne slučajeve neusklađenosti tog konkretnog subjekta.
- (2) U okviru tih mjera, po potrebi se:
 - a) nameću sanitarne mjere ili bilo koje druge mjere potrebne da se osigura zdravstvena ispravnost hrane ili hrane životinjskog porijekla, ili usklađenost s propisima o hrani ili hrani za životinje i propisima o zdravlju ili dobrobiti životinja;
 - b) ograničava ili zabranjuje stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz hrane, hrane za životinje ili životinja;

- c) prati i, ako je to potrebno, naređuje vraćanje, povlačenje i/ili uništavanje hrane ili hrane za životinje;
- d) dopušta upotreba hrane ili hrane za životinje u svrhe drugačije od onih za koje je prvobitno bila namijenjena;
- e) obustavlja poslovi ili zatvara cijeli ili dio objekta u sklopu subjekta u poslovanju s hranom tokom određenog perioda;
- f) privremeno stavlja van snage ili ukida odobrenje za objekat;
- g) postupa u skladu s odredbama člana 19. ovog pravilnika koje se odnose na pošiljke iz uvoza,
- h) preduzimaju i druge mjere koje nadležni inspeksijski organ smatra potrebnim.
- (3) Nadležni inspeksijski organ dostavlja kontroliranom subjektu u poslovanju s hranom i hranom za životinje ili njegovom zastupniku:
 - a) pisano obavještenje o svojoj odluci, s obrazloženjem, u pogledu mjera koje treba preduzeti u skladu sa stavom (1) ovog člana; i
 - b) pouku o pravnom lijeku.
- (4) Po potrebi, nadležni inspeksijski organ obavještava o svojoj odluci i ostale nadležne organe.
- (5) Sve troškove nastale na osnovu ovog člana snosi subjekat u poslovanju s hranom i hranom za životinje.

Član 43.

(Sankcije)

U slučaju povrede odredbi važećih propisa o hrani i hrani za životinje, kao i propisa o zaštiti zdravlja i dobrobiti životinja primjenjuju se kaznene odredbe određene važećim propisima o hrani i hrani za životinje, kao i propisima o zaštiti zdravlja i dobrobiti životinja. Sankcije moraju biti efikasne, proporcionalne i usmjerene na odvratanje od kršenja propisa.

DIO OSMI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

(Prijelazni period za primjenu propisa)

- (1) Prijelazni period za primjenu ovog pravilnika je 24 mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu.
- (2) Nadležni organi dužni su osigurati usaglašenost sa zahtjevima ovog pravilnika.

Član 45.

(Aneksi)

Aneksi od I. do VII. sastavni su dio ovog pravilnika.

Član 46.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM 247/12

29. oktobra 2012. godine
Sarajevo

Predsjedavajući

Vijeća ministara BiH

Vjekoslav Bevanda, s. r.

ANEKS I.

NADLEŽNI ORGANI

I. PREDMET EDUKACIJE LICA KOJA PROVODE SLUŽBENE KONTROLE

1. Različite tehnike kontrole kao što su revizija, uzimanje uzoraka i inspekcija;
2. Postupci kontrole;
3. Propisi o hrani i hrani za životinje;
4. Različite faze proizvodnje, prerade i distribucije, kao i mogući rizici po zdravlje ljudi, i tamo gdje je to potrebno, za zdravlje životinja i biljaka, i za okoliš;

5. Ocjena neusklađenosti s propisima o hrani i hrani za životinje;
6. Opasnosti u proizvodnji hrane i hrane za životinje;
7. Ocjena primjene procedura HACCP-a;
8. Sistemi upravljanja kao što su programi osiguranja kvaliteta subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje i njihova procjena, ako su bitni za ispunjavanje zahtjeva propisa za hranu i hranu za životinje;
9. Sistemi službene certifikacije;
10. Krizni planovi za nepredviđene i hitne slučajeve, što uključuje i komunikaciju između Agencije i nadležnih organa;
11. Propisane procedure i provođenje službenih kontrola;
12. Pregled pisanih, dokumentiranih materijala ili drugih evidencija, uključujući i one koji se odnose na uporedna međulaboratorijska testiranja, akreditacije i procjenu rizika, što može biti važno za procjenu usaglašenosti s propisima o hrani i hrani za životinje, a čime se mogu obuhvatiti i finansijski i komercijalni aspekti;
13. Sve druge oblasti, uključujući zdravlje i dobrobit životinja, neophodne da bi se osiguralo provođenje službenih kontrola u skladu s odredbama ovog pravilnika.

II. OBLASTI KOJE PODLIJEŽU KONTROLNIM PROCEDURAMA

1. Organizacija nadležnog organa i odnos između nadležnog organa i organa kojima su dodijeljeni zadaci provođenja službene kontrole;
2. Odnos između nadležnog organa i kontrolnih organa kojima su dodijeljeni zadaci službene kontrole;
3. Izjava o ciljevima koje treba ispuniti;
4. Zadaci, odgovornosti i dužnosti lica koja provode službene kontrole;
5. Procedure uzorkovanja, metode i tehnike kontrole, tumačenje rezultata i odluke koje iz toga proizilaze;
6. Programi za plan praćenja i nadzor;
7. Međusobna saradnja u slučaju da je za službene kontrole potrebna aktivnost više od jedne države;
8. Mjere koje se preduzimaju nakon službenih kontrola;
9. Saradnja s drugim službama ili odjeljenjima koji mogu imati relevantne odgovornosti;
10. Potvrda ispravnosti metoda uzorkovanja, metoda analize i testova detekcije;
11. Ostale aktivnosti ili informacije potrebne za efikasno provođenje službenih kontrola.

ANEKS II. KARAKTERIZACIJA METODA ANALIZE

1. Metode analiza treba da budu karakterizirane prema sljedećim kriterijima:
 - a. tačnost;
 - b. primjenljivost (vrsta uzorka i raspon koncentracije);
 - c. granica detekcije;
 - d. granica određivanja;
 - e. preciznost;
 - f. ponovljivost;
 - g. obnovljivost;
 - h. stepen iskorištenja (*eng. recovery*);
 - i. selekcija;
 - j. osjetljivost;
 - k. linearnost;
 - l. mjerna nesigurnost;
 - m. ostali kriteriji odabrani po potrebi.
2. Vrijednosti koje se dobivaju prilikom mjerenja preciznosti iz stava 1. tačka e) Aneksa II. ovog pravilnika dobit će se na osnovu međulaboratorijskih testiranja koja se obavljaju u skladu s međunarodno priznatim protokolom o

međulaboratorijskom testiranju (npr. ISO 5725:1994 ili Međunarodno usklađeni protokol IUPAC-eng. International Harmonised Protocol) ili, ako su utvrđeni kriteriji učinka rada analitičkih metoda, bazirat će se na ispitivanju podudarnosti kriterija. Vrijednosti vezane za mogućnost ponavljanja i reprodukcije izražavaju se u međunarodno priznatoj formi (npr. 95 % intervala pouzdanosti kako su definisani od ISO 5725:1994 ili IUPAC). Rezultati dobiveni putem međulaboratorijskog testiranja objavljuju se ili moraju biti dostupni.

3. Analitičke metode koje se mogu primjenjivati na isti način za različite grupe proizvoda trebalo bi da imaju prednost nad metodama koje se odnose samo na pojedinačne proizvode.
4. U situacijama u kojima metode analize mogu biti provjerene samo u jednoj laboratoriji, validacija analitičke metode mora biti odobrena prema IUPAC (usaglašenim uputstvima) ili ako su ustanovljeni kriteriji primjene metode analize na osnovu testova kriterija usaglašenosti.
5. Metode analize usvojene prema odredbama ovog pravilnika treba da budu uređene prema standardnoj formi za metode analize preporučene od ISO.

ANEKS III. AKTIVNOSTI I MINIMALNI IZNOSI ZA TAKSE ILI NAKNADE ZA SLUŽBENE KONTROLE U OBJEKTIMA Odjeljak A Aktivnosti

1. Aktivnosti koje su obuhvaćene posebnim propisima iz oblasti veterinarstva.
2. Odobrenja objekata u poslovanju s hranom za životinje.

Odjeljak B Minimalni iznosi

Za kontrole koje se odnose na listu sljedećih proizvoda, takse ili naknade koje se naplaćuju ne smiju biti manje od sljedećih iznosa:

Poglavlje I. Minimalni iznosi troškova taksi ili naknada primjenljivih prilikom inspekcije klanja

- (a) goveđe meso
 - odrasla goveda: 10 KM / živo
 - telad 4 KM / životinji
- (b) meso kopitara: 6 KM / životinji
- (c) meso svinja po težini zaklane životinje
 - manje od 25 kg: 1 KM / životinji
 - 25 kg ili više: 2 KM / životinji
- (d) ovčije i kozije meso po težini zaklane životinje:
 - manje od 12 kg: 0,3 KM / životinji
 - 12 kg ili više: 0,5 KM / životinji
- (e) meso peradi i kunića:
 - perad iz roda Gallus i biserka: 0,01 KM / životinji
 - patke i guske: 0,02 KM / životinji
 - ćurke: 0,05 KM / životinji
 - meso kunića: 0,01 KM / životinji

Poglavlje II. Minimalni iznosi taksi ili naknada koje se primjenjuju za kontrole u pogonima za rasijecanje mesa

Po toni mesa:

- govedina, teletina, svinjetina, kopitari, ovčije i kozije meso: 4 KM
- perad i meso kunića: 3 KM
- meso gajene i lovne divljači:
- sitne divlje ptice i divljač: 3 KM
- meso ptica trkačica (noj, emu, nandu): 6 KM

- veprovi i preživari: 4 KM

Poglavlje III.

Minimalni iznosi taksi ili naknada koje se primjenjuju u objektima za preradu divljači

- (a) sitne lovne ptice: 0,01 KM / životinji
- (b) sitna divljač: 0,02 KM / životinji
- (c) ptice trkačice: 1 KM / životinji
- (d) kopneni sisari:
 - divlje svinje: 3 KM/ životinji
 - divlji preživari: 1 KM/ životinji

Poglavlje IV.

Minimalni iznosi taksi ili naknada koje se primjenjuju u proizvodnji mlijeka

- 2 KM do 30 tona
- 1 KM po toni nakon toga

Poglavlje V.

Minimalni iznosi taksi ili naknada koji se primjenjuju prilikom proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture

- (a) Proizvodi ribarstva i akvakulture kada se prvi put stavljaju na tržište:
 - 2 KM po toni za prvih 50 tona u mjesecu
 - 1 KM po toni nakon toga
- (b) prva prodaja na veletržnici riba
 - 1 KM po toni za prvih 50 tona u mjesecu
 - 0,5 KM po toni nakon toga
- (c) prva prodaja u slučaju nepostojanja ili nedovoljnog gradiranja svježine proizvoda i/ili veličine u skladu s posebnim propisima koji uređuju zajedničke tržišne standarde za proizvode ribarstva:
 - 2 KM po toni za prvih 50 tona u mjesecu;
 - 1 KM po toni nakon toga.
 Naplaćuje se 1 KM po toni za preradu proizvoda ribarstva i akvakulture.

ANEKS IV.

KRITERIJI KOJI SE UZIMAJU U OBZIR PRILIKOM ODREĐIVANJA IZNOSA TROŠKOVA

1. Plaće zaposlenih koji učestvuju u službenim kontrolama;
2. Troškovi zaposlenih koji učestvuju u službenim kontrolama, uključujući objekte, alat, opremu, edukaciju, putne troškove i propratne troškove;
3. Troškove uzorkovanja i laboratorijskih analiza.

ANEKS V.

VRSTE ANALIZA ZA KOJE SE OVLAŠĆUJU REFERENTNE LABORATORIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

1. Referentna laboratorija za mlijeko i mliječne proizvode
2. Referentna laboratorija za analize i testiranja na zoonoze (salmonela)
3. Referentna laboratorija za praćenje morskih biotoksina
4. Referentna laboratorija za praćenje virusnih i bakterioloških kontaminacija živih školjakaša
5. Referentna laboratorija za *Listeria monocytogenes*
6. Referentna laboratorija za koagulaza pozitivne stafiločke uključujući *Staphylococcus aureus*
7. Referentna laboratorija za ešerihiju koli uključujući verotoksičnu E. Coli (VTEC)
8. Referentna laboratorija za kampilobakterije
9. Referentna laboratorija za parazite (posebno *Trichinella*, *Echinococcus* i *Anisakis*)
10. Referentna laboratorija za antimikrobiološku rezistenciju
11. Referentna laboratorija za životinjske proteine u hrani za životinje

12. Referentna laboratorija za rezidue veterinarskih lijekova i kontaminante u hrani životinjskog porijekla
13. Referentna laboratorija za transmisivne spongiformne encefalopatije (TSE)
14. Referentna laboratorija za aditive u hrani za životinje
15. Referentna laboratorija za genetski modificirane organizme (GMO)
16. Referentna laboratorija za materijale namijenjene da dodu u kontakt s hranom
17. Referentna laboratorija za rezidue pesticida
18. Referentna laboratorija za teške metale u hrani i hrani za životinje
19. Referentna laboratorija za mikotoksine
20. Referentna laboratorija za policiklične aromatske hidrokarbonate (PAH)
21. Referentna laboratorija za dioksine i polihlorirane bifenile (PCB) u hrani i hrani za životinje

I - REFERENTNE LABORATORIJE ZA ZDRAVLJE ŽIVOTINJA I ŽIVE ŽIVOTINJE

1. Referentna laboratorija za klasičnu kugu svinja
2. Referentna laboratorija za afričku kugu konja
3. Referentna laboratorija za avijarnu influencu
4. Referentna laboratorija za njukastlisku bolest
5. Referentna laboratorija za vezikularnu bolest svinja
6. Referentna laboratorija za bolesti riba
7. Referentna laboratorija za bolesti živih školjakaša
8. Referentna laboratorija za praćenje efikasnosti vakcinacije za bjesnilo
9. Referentna laboratorija za bolest plavog jezika
10. Referentna laboratorija za afričku kugu svinja
11. Referentna laboratorija za zootehniku
12. Referentna laboratorija za slinavku i šap
13. Referentna laboratorija za brucelozu
14. Referentna laboratorija za bolesti konja osim afričke kuge konja
15. Referentna laboratorija za bolesti rakova
16. Referentna laboratorija za bjesnilo
17. Referentna laboratorija za tuberkulozu goveda

ANEKS VI.

REFERENTNE LABORATORIJE EVROPSKE UNIJE I - REFERENTNE LABORATORIJE EU ZA HRANU I HRANU ZA ŽIVOTINJE

1. **Referentne laboratorije EU za mlijeko i mliječne proizvode**
ANSES - Laboratoire de sécurité des aliments
Maisons-Alfort
Francuska
2. **Referentna laboratorija EU za analize i testiranja na zoonoze (salmonela)**
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Bilthoven
Holandija
3. **Referentna laboratorija EU za praćenje morskih biotoksina**
Agencia Española de Seguridad Alimentaria (AESAs)
Vigo
Španija
4. **Referentna laboratorija EU za praćenje virusnih i bakterioloških kontaminacija živih školjakaša**
The laboratory of the Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science (Cefas)
Weymouth
Velika Britanija
5. **Referentna laboratorija EU za *Listeria monocytogenes***
ANSES - Laboratoire de sécurité des aliments

- Maisons-Alfort
Francuska
6. **Referentna laboratorija EU za koagulaza pozitivne stafilokoke uključujući *Staphylococcus aureus***
ANSES - Laboratoire de sécurité des aliments
Maisons-Alfort
Francuska
7. **Referentna laboratorija EU za ešerihiju koli uključujući verotoksičnu *E. Coli* (VTEC)**
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
Roma
Italija
8. **Referentna laboratorija EU za kampilobakterije**
Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)
Uppsala
Švedska
9. **Referentna laboratorija EU za parazite (posebno *Trichinella*, *Echinococcus* i *Anisakis*)**
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
Roma
Italija
10. **Referentna laboratorija EU za antimikrobiološku rezistenciju**
Fødevareinstituttet
Danmarks Tekniske Universitet
København
Danska
11. **Referentna laboratorija EU za životinjske proteine u hrani za životinje**
Centre wallon de recherches agronomiques (CRA-W)
Gembloux
Belgija
12. **Referentna laboratorija EU za rezidue veterinarskih lijekova i kontaminante u hrani životinjskog porijekla**
a) Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Bilthoven
Holandija
b) ANSES – Laboratoire de Fougères
Francuska
c) Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL)
Berlin
Njemačka
d) Istituto Superiore di Sanità
Roma
Italija
13. **Referentna laboratorija EU za transmisivne spongioformne encefalopatije (TSE)**
The Veterinary Laboratories Agency
Addlestone
Velika Britanija
14. **Referentna laboratorija EU za aditive u hrani za životinje**
The Joint Research Centre of the European Commission
Geel
Belgija
15. **Referentna laboratorija EU za genetski modificirane organizme (GMO)**
The Joint Research Centre of the European Commission
Ispra
Italija
16. **Referentna laboratorija EU za materijale namijenjene da dođu u kontakt s hranom**
The Joint Research Centre of the European Commission
Ispra
Italija
17. **Referentna laboratorija EU za rezidue pesticida**
a) **Žitarice i hrana za životinje**
Fødevareinstituttet
Danmarks Tekniske Universitet
København
Danska
b) **Hrana životinjskog porijekla i proizvodi s visokim sadržajem masti**
Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA) Freiburg
Freiburg
Njemačka
c) **Voće i povrće, uključujući proizvode s visokim sadržajem vode i kiseline**
Laboratorio Agrario de la Generalitat Valenciana (LAGV)
Burjassot-Valencia
Španija
Grupo de Residuos de Plaguicidas de la Universidad de Almería (PRRG)
Almería
Španija
d) **Pojedinačne metode rezidua**
Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA) Stuttgart
Fellbach
Njemačka
18. **Referentna laboratorija EU za teške metale u hrani i hrani za životinje**
The Joint Research Centre of the European Commission
Geel
Belgija
19. **Referentna laboratorija EU za mikotoksine**
The Joint Research Centre of the European Commission
Geel
Belgija
20. **Referentna laboratorija EU za policiklične aromatske hidrokarbonate (PAH)**
The Joint Research Centre of the European Commission
Geel
Belgija
21. **Referentna laboratorija EU za dioksine i PCB u hrani i hrani za životinje**
Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt (CVUA)
Freiburg
Freiburg
Njemačka
- II. REFERENTNE LABORATORIJE EU ZA ZDRAVLJE ŽIVOTINJA I ŽIVE ŽIVOTINJE**
1. **Referentna laboratorija EU za klasičnu kugu svinja**
Institut für Virologie, der Tierärztlichen Hochschule
Hannover
Hannover,
Njemačka
2. **Referentna laboratorija EU za afričku kugu konja**
Laboratorio Central de Sanidad Animal de Algete
Algete (Madrid)
Španija
3. **Referentna laboratorija EU za avijarnu influencu**
Veterinary Laboratories Agency (VLA),
New Haw, Weybridge, Surrey
Velika Britanija
4. **Referentna laboratorija EU za njukastlsku bolest**
Veterinary Laboratories Agency (VLA),
New Haw, Weybridge, Surrey

- Velika Britanija
5. **Referentna laboratorija EU za vezikularnu bolest svinja**
AFRC Institute for Animal Health,
Pirbright Laboratory,
Ash Road,
Pirbright, Woking, Surrey
Velika Britanija
6. **Referentna laboratorija EU za bolesti riba**
Veterinærinstituttet Afdeling for Fjerkræ, Fisk og Pelsdyr
Danmarks Tekniske Universitet
Aarhus
Danska
7. **Referentna laboratorija EU za bolesti živih školjkaša**
Ifremer - Institut français de recherche pour l'exploitation
de la mer
La Tremblade
Francuska
8. **Referentna laboratorija EU za praćenje efikasnosti vakcinacije za bjesnilo**
AFSSA, Nancy
Laboratoire d'études sur la rage et la pathologie des
animaux sauvages
Technopôle agricole et vétérinaire
Malzéville Cedex
Francuska
9. **Referentna laboratorija EU za bolest plavog jezika**
AFRC Institute for Animal Health,
Pirbright Laboratory,
Ash Road,
Pirbright, Woking, Surrey
Velika Britanija
10. **Referentna laboratorija EU za afričku kugu svinja**
Centro de Investigación en Sanidad Animal,
Valdeolmos, Madrid,
Španija
11. **Referentna laboratorija EU za zootehniku**
INTERBULL Centre, Department of Animal Breeding
and Genetics
Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala,
Švedska
12. **Referentna laboratorija EU za slinavku i šap**
AFRC Institute for Animal Health,
Pirbright Laboratory,
Ash Road,
Pirbright, Woking, Surrey
Velika Britanija
13. **Referentna laboratorija EU za brucelozu**
ANSES - Laboratoire de santé animale
Maisons-Alfort
Francuska
14. **Referentna laboratorija EU za bolesti konja osim afričke bolesti konja**
ANSES - Laboratoire de santé animale/Laboratoire de
pathologie équine
Maisons-Alfort
Francuska
15. **Referentna laboratorija EU za bolesti rakova**
Centre for Environment, Fisheries & Aquaculture Science
(Cefas)
Weymouth
Velika Britanija
16. **Referentna laboratorija EU za bjesnilo**
ANSES - Laboratoire de la rage et de la faune sauvage de
Nancy
Malzeville
- Francuska
17. **Referentna laboratorija EU za tuberkulozu goveda**
VISAVET - Laboratorio de vigilancia veterinaria,
Facultad de Veterinaria, Universidad Complutense de
Madrid
Madrid
Španija
-